

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 111/2018-78

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. mája 2018 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť

, zastúpeného advokátom Mgr. Petrom Troščákom, advokátska kancelária, Hlavná 50, Prešov, vo veci namietaného porušenia čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Svidník v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tp 22/2016 v súvislosti s právom na urýchlené rozhodnutie o väzbe, ako aj vo veci namietaného porušenia čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tpo 19/2017 a jeho uznesením z 23. októbra 2017 a takto

r o z h o d o l :

1. Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 4 Tpo 19/2017 z 23. októbra 2017 p o r u š i l základné právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na slobodu podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd v súvislosti s nerozhodnutím o námietke zaujatosti sudcu Okresného súdu Svidník v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tp 22/2016.

2. Uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4 Tpo 19/2017 z 23. októbra 2017 z r u š u j e .

3. Okresný súd Svidník v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tp 22/2016 p o r u š i l právo na urýchlené rozhodnutie o žiadosti o prepustenie z väzby podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

4. p r i z n a v a finančné zadostucinenie vo výške 500 € (slovom psto eur), ktoré mu j e Okresný súd Svidník p o v i n n y vyplatit do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Sťažnosti pre namietané porušenie čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tpo 19/2017 v súvislosti s právom na urýchlené rozhodnutie o väzbe, ale tiež v časti požadujúcej priznanie finančného zadostucinenia vo výške prevyšujúcej 500 € od Okresného súdu Svidník a vo výške 1 500 € od Krajského súdu v Prešove n e v y h o v u j e .

6. p r i z n a v a úhradu trov konania v sume 650,84 € (slovom šesťstopťdesiat eur a osemdesiatštyri centov), ktor j e Krajský súd v Prešove p o v i n n y vyplatit na účet advokáta Mgr. Petra Troška, advokátska kancelária, Hlavná 50, Prešov, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d  o v o d n e n i e :

I.

1. Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. II. ÚS 111/2018-20 z 15. februára 2018 bola prijatá na ďalšie konanie sťažnosť

(ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Svidník (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tp 22/2016 v súvislosti s právom na urýchlené rozhodnutie o väzbe, ako aj vo veci namietaného porušenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 dohovoru postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tpo 19/2017 a jeho uznesením z 23. októbra 2017.

2. Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prerokoval ústavný súd túto vec na neverejnom zasadnutí, keďže sťažovateľ v podaní zo 17. apríla 2018, okresný súd vo vyjadrení z 27. marca 2018 a krajský súd vo vyjadrení zo 4. apríla 2018 vyslovili súhlas, aby sa upustilo od ústneho pojednávania. Ústavný súd vychádzal pritom z listinných dôkazov a vyjadrení nachádzajúcich sa v jeho spise.

3. Zo sťažnosti vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Svidník (ďalej len „vyšetrovateľ“) ČVS: ORP-263/VYS-SK-2016 z 27. decembra 2016 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona na tom základe, že 25. decembra 2016 o 22.10 h mal poslať prostredníctvom aplikácie Viber svojej manželke dve obrazové správy s vyobrazením zastreleného diviaka a reklamného bilbordu s jeho predajňou zbraní a streliva KALIBER SP s vyobrazením diviačej zveri v zameriavači puškohľadu a medzi týmito obrázkami bol text „*Vidiš, tak sa strielajú prasata. Ako banner sa ti paci?*“ a v novembri 2016 jej telefonicky povedal, aby si „*začala strihať meter*“, čo jej vysvetlil slovami „*vyčkaj 30. december sa blíži, všetko sa dozvieš a uvidíš*“, čo u manželky malo údajne vzbudiť dôvodnú obavu, že tieto vyhrážky aj

uskutoční hlavne z dôvodu, že sťažovateľ je majiteľom predajne zbraní a streliva a zároveň držiteľom viacerých strelných zbraní.

4. Uznesením okresného súdu sp. zn. 1 Tp 22/2016 z 30. decembra 2016 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 1/2017 zo 17. januára 2017 bola zamietnutá sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu o vzatí do väzby.

5. Uznesením okresného súdu sp. zn. 1 Tp 22/2016 z 15. marca 2017 bol sťažovateľ z väzby prepustený a bol prijatý jeho sľub, ustanovený dohľad probačného a mediačného úradníka, uložená povinnosť oznámiť policajtovi, prokurátorovi alebo súdu každú zmenu miesta pobytu, povinnosť odovzdať legálne držané zbrane a zákaz úmyselne sa priblížiť k manželke na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov. Na základe sťažnosti okresného prokurátora (ďalej len „prokurátor“) uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 7/2017 z 30. marca 2017 bolo uznesenie okresného súdu doplnené tým, že sťažovateľovi sa zakázalo vzdaľovať sa z miesta pobytu okrem účasti na úkonoch vykonávaných orgánmi v trestnom konaní a súdom na základe predvolania týmito orgánmi. Bola mu tiež nariadená kontrola technickými prostriedkami. Dňa 30. marca 2017 bolo realizované prepustenie sťažovateľa z väzby.

6. Ako to zo zápisnice o zadržaní vyplýva, 28. júla 2017 bol sťažovateľ zadržaný z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) a b) Trestného poriadku pre dôvodnú obavu, že ujde alebo sa bude skrývať, aby sa vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, prípadne ak bude inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie.

Prokurátor 28. júla 2017 navrhol vziať sťažovateľa do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku.

Uznesením okresného súdu sp. zn. 1 Tp 22/2016 z 29. júla 2017 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku. Uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 18/2017 z 15. augusta 2017 bola zamietnutá sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu o vzatí do väzby.

7. Proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 18/2017 z 15. augusta 2017, ako aj uzneseniu okresného súdu sp. zn. 1 Tp 22/2016 z 29. júla 2017 podal sťažovateľ 7. septembra 2017 sťažnosť ústavnému súdu. Uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 646/2017-17 z 25. októbra 2017 bola sťažnosť vo vzťahu proti postupu krajského súdu a jeho uzneseniu prijatá na ďalšie konanie. Na strane 11 v bode 27 odôvodnenia uznesenia ústavný súd konštatuje: „Nad rámec uvedeného ústavný súd uvádza, že vzhľadom na okolnosti prípadu a prijatie veci na ďalšie konanie by mali všeobecné súdy už v tomto štádiu zvážiť dôvody väzby u sťažovateľa.“

8. Podaním z 21. augusta 2017 sťažovateľ požiadal o prepustenie z väzby. Uznesením okresného súdu sp. zn. 1 Tp 22/2016 z 18. septembra 2017 bola žiadosť zamietnutá a neprijal sa písomný sľub ani ponúkaná peňažná záruka. Uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 19/2017 z 23. októbra 2017 bola sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu zamietnutá. Uznesenie krajského súdu bolo právnomu zástupcovi sťažovateľa doručené 10. novembra 2017.

9. Sťažovateľ zdôrazňuje, že po zadržaní 28. júla 2017 bol vzatý do opätovnej väzby v tej istej trestnej veci a táto väzba trvá aj napriek tomu, že ústavný súd odporučil všeobecným súdom zvážiť dôvody väzby sťažovateľa.

10. Uznesenie krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 19/2017 z 23. októbra 2017 považuje sťažovateľ za zjavne arbitrárne a nepreskúmateľné pre absenciu riadneho odôvodnenia. Podľa sťažovateľa krajský súd vôbec nereagoval na tieto podstatné sťažnostné námietky:

- okresný súd porušil právo sťažovateľa na urýchlené rozhodnutie o žiadosti o prepustenie z väzby, pretože písomné vyhotovenie uznesenia okresného súdu sp. zn. 1 Tp 22/2016 z 18. septembra 2017 bolo stranám doručené až 28. septembra 2017 (sťažovateľovi dokonca až 29. septembra 2017), z čoho je nepochybné, že konanie o žiadosti o prepustenie z väzby (podanej 21. augusta 2017) trvalo ku dňu vypracovania sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu (2. októbra 2017) približne 6 týždňov na jednom stupni konania, v dôsledku čoho už v tomto momente došlo k hrubému porušeniu práva sťažovateľa na urýchlené rozhodnutie o jeho žiadosti o prepustenie z väzby,

- úkon vykonaný 14. septembra 2017 okresným súdom v Ústave na výkon väzby Prešov (zrejme mienený ako výsluch sťažovateľa v súvislosti s jeho žiadosťou o prepustenie z väzby) nemožno v žiadnom prípade považovať za výsluch, pretože k výsluchu fakticky ani nedošlo a takýto úkon nemôže byť považovaný za zákonný a použiteľný pri rozhodovaní, pretože o tomto výsluchu obhajca sťažovateľa nebol upovedomený žiadnym vhodným spôsobom vyžadovaným v § 72 ods. 2 Trestného poriadku,

- okresný súd sa nevysporiadal s námietkou zaujatosti sudcu pre prípravné konanie JUDr. Bujňáka, ktorá bola uvedená v podaní z 15. septembra 2017 (podanom elektronicky toho istého dňa a následne doplnenom 18. septembra 2017 predložením písomného vyhotovenia, čo preukazuje odtlačok pečiatky okresného súdu), a sudca pre prípravné konanie o žiadosti o prepustenie z väzby rozhodoval až 18. septembra 2017,

- okresný súd v rámci výsluchu sťažovateľa nezistoval žiadne skutočnosti vzťahujúce sa k dôvodom prepustenia z väzby,

- výrok o neprijatí návrhu na zloženie peňažnej záruky nebol nijako odôvodnený,

- nebola vypočutá osoba ponúkajúca peňažnú záruku, hoci ide o najsilnejší prostriedok nahrádzajúci väzbu,

- okresný súd sa nezaoberal možnosťou nahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka,

- senát krajského súdu 4 Tpo (v zložení JUDr. Zeleňáková, JUDr. Tobiasš a JUDr. Sninský) je jediný zákonný senát, ktorý môže rozhodovať vo väzobnej veci sťažovateľa a napriek tomu o poslednej sťažnosti rozhodol senát 2 Tpo (v zložení JUDr. Bugel, JUDr. Farkaš a JUDr. Dubňanský), a preto tento senát je nezákonným senátom,

- odôvodnenie uznesenia krajského súdu obsahuje len opis toho, ako rozhodol okresný súd a ako bola odôvodnená sťažnosť. Potom nasleduje úplne totožný opis toho, čo je uvedené v odôvodnení uznesenia okresného súdu z 18. septembra 2017 a až na strane 3 a 4 v jedinom odseku sa nachádza stručné odôvodnenie, ktoré nereaguje ani na jednu z podstatných sťažnostných námietok (sťažovateľ príslušný odsek uznesenia cituje).

11. V dôsledku dosiaľ uvedených skutočností považuje sťažovateľ uznesenie krajského súdu za svojvoľné a za extrémne rozporné s ideou spravodlivosti. V tejto súvislosti uvádza doslovné znenie rozsiahlej sťažnosti, ktorú podal proti uzneseniu okresného súdu.

12. V súvislosti s namietaným porušením práva na urýchlené rozhodnutie o žiadosti o prepustenie z väzby poukazuje sťažovateľ na to, že jeho žiadosť bola prokurátorovi podaná 21. augusta 2017. Prokurátor prípisom z 31. augusta 2017 oznámil, že žiadosť predložil na rozhodnutie okresnému súdu, keďže sám jej nevyhoviel. Obhajcovi sťažovateľa bolo 7. septembra 2017 elektronicky doručené upovedomenie o výsluchu sťažovateľa 14. septembra 2017 o 9.30 h, avšak elektronické podanie nebolo opatrené elektronickým podpisom, z čoho je zrejmé, že ako odosielateľa nemožno identifikovať okresný súd. Následne niekedy v dňoch medzi 11. až 13. septembrom 2017 bol obhajca sťažovateľa telefonicky kontaktovaný jemu neznámou osobou, ktorá sa predstavila ako asistentka z okresného súdu, s otázkou, či dostal e-mail zaslaný 7. septembra 2017, na čo obhajca odpovedal, že mu bol doručený, a potom došlo k ukončeniu telefonického spojenia zo strany volajúcej osoby bez toho, aby táto neznáma osoba vystupujúca ako asistentka z okresného súdu uviedla (resp. oznámila) obhajcovi termín výsluchu sťažovateľa (konkrétny deň a konkrétne miesto).

13. Zo zápisnice okresného súdu sp. zn. 1 Tp 22/2016 zo 14. septembra 2017 skutočne vyplýva, že sudca pre prípravné konanie JUDr. Bujňák bol vo väznici a vykonal tam (podľa sťažovateľa bez splnenia zákonných podmienok) úkon zrejme mienený ako výsluch sťažovateľa v súvislosti s jeho žiadosťou o prepustenie z väzby, avšak v ten deň nedošlo k vyhláseniu rozhodnutia.

14. V sťažnosti proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti poukázal sťažovateľ okrem iného aj na to, že došlo k zjavnému porušeniu jeho práva na urýchlené rozhodnutie o žiadosti o prepustenie z väzby. Navrhol preto, aby krajský súd uznesenie okresného súdu zrušil a sťažovateľa bezodkladne prepustil z väzby.

15. Z predkladacej správy okresného súdu z 10. októbra 2017 vyplýva, že spis bol krajskému súdu predložený na účely rozhodnutia o sťažnosti 11. októbra 2017.

16. Z písomného vyhotovenia uznesenia krajského súdu z 23. októbra 2017 je zrejmé, že krajský súd rozhodol o sťažnosti až na 8. pracovný deň odo dňa predloženia spisu. Uznesenie krajského súdu bolo obhajcovi sťažovateľa a sťažovateľovi doručené 10. novembra 2017.

17. Konanie na okresnom súde trvalo od 31. augusta 2017 (keď bola žiadosť o prepustenie z väzby prokurátorom predložená okresnému súdu) až do 11. októbra 2017 (keď bol spis okresného súdu predložený krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti podanej proti uzneseniu okresného súdu). Konanie o žiadosti preto na okresnom súde trvalo 41 dní.

18. Konanie na krajskom súde trvalo od 11. októbra 2017 (keď bol spis krajskému súdu predložený) až do 10. novembra 2017 (keď bolo uznesenie krajského súdu doručené sťažovateľovi a jeho obhajcovi). Konanie o opravnom prostriedku preto na krajskom súde trvalo 30 dní, avšak s tým, že o sťažnosti nebolo rozhodnuté v lehote 5 pracovných dní (§ 192 ods. 3 Trestného poriadku), keďže krajský súd rozhodol 23. októbra 2017, teda na 12. kalendárny deň, resp. na 8. pracovný deň od predloženia veci.

19. Podľa názoru sťažovateľa ani okresný súd, ale ani krajský súd nekonali v jeho veci urýchlene.

20. Sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Právo sťažovateľa nebyť pozbavený slobody inak ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon garantovaného v čl. 17 ods. 2 Ústavy SR,

byť vzatý do väzby iba z dôvodov ustanovených zákonom a na základe rozhodnutia súdu garantovaného v čl. 17 ods. 5 Ústavy SR,

na zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán garantovaného v čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

byť predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania garantovaného v čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

podat' návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné garantovaného v čl. 5 ods. 3 (správne má byť zrejme čl. 5 ods. 4, pozn.) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

na spravodlivé súdne konanie garantované v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR,

na zákonného sudcu garantovaného v čl. 48 ods. 1 Ústavy SR,

uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Tpo/19/2017 zo dňa 23. 10. 2017 a jeho postupom v tomto konaní, ako aj uznesením Okresného súdu Svidník sp. zn. 1Tp/22/2016 zo dňa 18. 9. 2017 a jeho postupom v tomto konaní, b o l o porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Tpo/19/2017 zo dňa 23. 10. 2017, ako aj uznesenie Okresného súdu Svidník sp. zn. 1Tp/22/2016 zo dňa 18. 9. 2017.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Okresnému súdu Svidník a Krajskému súdu v Prešove pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje bezodkladne prepustiť sťažovateľa na slobodu.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 1 500 €, ktoré mu je Okresný súd Svidník povinný zaplatiť.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 1 500 €, ktoré mu je Krajský súd v Prešove povinný zaplatiť.

Odporcovia sú povinní nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

21. Z vyjadrenia okresného súdu (spracovaného sudcom povereným plnením úloh predsedu súdu) sp. zn. 1 SprO 170/2018 z 27. marca 2018, doručeného ústavnému súdu 3. apríla 2018, vyplýva, že v tejto veci ide o postup sudcu _____, ktorý ale od 1. januára 2018 už nie je sudcom okresného súdu, keďže k 31. decembru 2017 mu zanikla funkcia sudcu. Z tohto dôvodu sa nedá zabezpečiť jeho stanovisko, čo bráni možnosti podrobnejšie sa vyjadriť k jeho postupu v uvedenej trestnej veci.

22. Z vyjadrenia predsedníčky krajského súdu sp. zn. Spr 36/2018 zo 4. apríla 2018, doručeného ústavnému súdu 9. apríla 2018, vyplýva, že podľa obsahu spisu okresného súdu sp. zn. 1 Tp 22/2016 žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby bola prokurátorom predložená okresnému súdu 5. septembra 2017, a preto až od tohto dňa je možné okresnému súdu začať počítať dobu jeho konania. Okresný súd rozhodol 18. septembra 2017 a spis bol krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti predložený 11. októbra 2017. Konanie o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na okresnom súde trvalo preto 36 dní (päť týždňov a jeden deň).

Krajskému súdu bol spis na sťažnostné konanie predložený 11. októbra 2017, pričom o sťažnosti bolo rozhodnuté 23. októbra 2017 a uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľovi doručené 10. novembra 2017, čo znamená, že konanie o väzbe sťažovateľa na druhom stupni netrvalo ani jeden mesiac.

Z § 192 ods. 3 prvej vety Trestného poriadku vyplýva, že o sťažnosti proti uzneseniu o nevzatí obvineného do väzby, resp. o vzatí obvineného do väzby rozhodne nadriadený súd do piatich pracovných dní od predloženia veci na rozhodnutie. Z tohto ustanovenia výkladom *a contrario* vyplýva, že pokiaľ nejde o sťažnosť proti uzneseniu o nevzatí do väzby alebo proti uzneseniu o vzatí do väzby, sťažnostný súd nemá povinnosť o nej rozhodovať v lehote piatich pracovných dní. Táto lehota sa na rozhodovanie o sťažnosti proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby nevzťahuje. Pokiaľ preto krajský súd rozhodol o sťažnosti na 8. pracovný deň, zákon neporušil a vzhľadom na to, že celé konanie na druhom stupni netrvalo ani jeden mesiac, krajský súd svojím postupom právo sťažovateľa na urýchlené rozhodnutie o väzbe neporušil.

V nadväznosti na skutočnosť, že okresný súd o žiadosti sťažovateľa konal 36 dní, treba uviesť, že sťažovateľ bol do opätovnej väzby vzatý uznesením okresného súdu sp. zn. 1 Tp 22/2016 z 29. júla 2017 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 18/2017 z 15. augusta 2017, ktoré bolo sťažovateľovi doručené 25. augusta 2017 a jeho obhajcovi až 6. septembra 2017 (hoci k dispozícii obhajcovi bolo už od 28. augusta 2017, teda odo dňa uloženia zásielky, ako to vyplýva z poštovej doručky). Aj keď sťažovateľ má nepochybne právo na to, aby zákonnosť pozbavenia jeho osobnej slobody bola periodicky v krátkych lehotách súdom preverovaná (čl. 5 ods. 4 dohovoru), vzhľadom na to, že naposledy krajský súd preveroval zákonnosť pozbavenia jeho osobnej slobody rozhodnutím z 15. augusta 2017, oznámeným sťažovateľovi 25. augusta 2017 a jeho obhajcovi 6. septembra 2017, nemohla už 5. septembra 2017, keď bola žiadosť o prepustenie z väzby predložená okresnému súdu, vzniknúť naliehavá potreba opätovne urýchlene preverovať zákonnosť držania sťažovateľa vo väzbe. Okolnosť, že okresný súd konal o žiadosti sťažovateľa 36 dní, sa preto v rámci uvedenej konkrétnej skutočnosti nejaví byť zásadným porušením práva sťažovateľa na urýchlené rozhodnutie o väzbe. Znamená to zároveň, že krajský súd nemal dôvod prepustiť sťažovateľa z väzby.

Sťažovateľ založil svoju námietku zaujatosti proti sudcovi pre prípravné konanie, vychádzajúc z jej obsahu, na jeho procesnom postupe. O takejto námietke zaujatosti sa však vzhľadom na § 32 ods. 6 Trestného poriadku nekoná. Vyvodenie nepriateľského (záporného) vzťahu sudcu z nesúvisiacich skutočností treba považovať len za snahu docieľiť, aby sa o takejto námietke zaujatosti rozhodovalo.

Napokon predsedníčka krajského súdu uvádza, že uznesením okresného súdu sp. zn. 1 T 162/2017 zo 17. januára 2018 bol sťažovateľ právoplatne prepustený na slobodu.

23. Z vyjadrenia predsedu senátu krajského súdu z 28. marca 2018, pripojeného k vyjadreniu predsedníčky krajského súdu zo 4. apríla 2018, vyplývajú skutočnosti v podstate zhodné.

24. Z repliky právneho zástupcu sťažovateľa zo 17. apríla 2018, doručenej ústavnému súdu elektronicky toho istého dňa a poštou 20. apríla 2018, vyplýva, že podľa oznámenia prokurátora sp. zn. Pv 520/16/7712 z 31. augusta 2017 tohto dňa bola žiadosť

sťažovateľa o prepustenie z väzby predložená okresnému súdu. Je podstatné, že prokurátor a okresný súd sídlia v tej istej budove, preto je doručovanie akýchkoľvek podaní expresne rýchle a prakticky okamžité. Nie je teda zrejme, čo mohlo spôsobiť päťdňový prietah pri predložení žiadosti sťažovateľa. Sťažovateľ preto trvá na tom, že konanie o jeho žiadosti trvalo na okresnom súde 41 dní.

V súvislosti s tým, že krajský súd rozhodol o sťažnosti až na 8. pracovný deň odo dňa predloženia spisu poukazuje sťažovateľ na § 191 ods. 3 a § 72 ods. 1 Trestného poriadku a dospieva k záveru, že o sťažnosti malo byť rozhodnuté v lehote piatich pracovných dní, pretože táto lehota sa vzťahuje na všetky typy rozhodovania o sťažnostiach proti rozhodnutiam o väzbe. Všetky typy rozhodnutí o väzbe treba totiž považovať za rovnocenné.

So zreteľom na neprípustné a neakceptovateľné správanie k sťažovateľovi 14. septembra 2017 spočívajúce v poskytovaní právneho poradenstva, garantovaní termínov skončenia vyšetrovania a rozhodnutia súdu, ako aj prejudikovaní rozhodnutia súdu vo vzťahu k uznaniu viny trestným rozkazom sťažovateľ podaním z 15. septembra 2017 vzniesol námietku zaujatosti proti . V tejto súvislosti je podstatné, že sťažovateľovi prostredníctvom svojho obhajcu bolo 4. decembra 2017 doručené uznesenie okresného súdu sp. zn. 1 Tp 22/2016 z 28. novembra 2017, ktorým sa nevytlúčil z prejednávania trestnej veci sťažovateľa vedenej okresným súdom pod sp. zn. 1 Tp 22/2016. Nie je zrejme, čo bránilo rozhodnúť o námietke zaujatosti viac ako 2 mesiace od momentu jej podania.

Napokon sťažovateľ oznamuje, že uznesením okresného súdu sp. zn. 1 T 162/2017 zo 17. januára 2018 bol z väzby 19. januára 2018 prepustený.

II.

25. Zo zápisnice sp. zn. 1 Tp 22/2016 napísanej v Ústave na výkon väzby Prešov 14. septembra 2017 vyplýva, že okrem sudcu JUDr. Bujňáka bola prítomná asistentka a sťažovateľ, u ktorého „d. v.“ (zrejme doručenie vykazané, pozn.) nie je, obhajca Mgr. Troščák je neprítomný, „d. v.“ nie je, avšak obhajca bol prostredníctvom trestnej kancelárie o termíne výsluchu upovedomený. Sťažovateľ v rámci výsluchu uviedol, že

podľa neho dôvody väzby neexistujú, inak žiada prijať písomný sľub a okrem toho jeho otec je ochotný ponúknuť peňažnú záruku za jeho prepustenie.

26. Z podania obhajcu sťažovateľa (totožného s jeho právnym zástupcom v tomto konaní) z 15. septembra 2017, adresovaného okresnému súdu vo veci sp. zn. 1 Tp 22/2016, vyplýva, že v rámci porady medzi sťažovateľom a obhajcom 14. septembra 2017 v poobedňajších hodinách sťažovateľ oznámil obhajcovi, že uvedeného dňa ho navštívil okolo 9.50 h sudca _____ spolu s asistentkou s tým, že sa má rozhodnúť o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby. Sťažovateľ na otázku _____ potvrdil, že na žiadosti o prepustenie z väzby trvá, rovnako aj na písomnom sľube a peňažnej záruke od otca. Následne _____ povedal sťažovateľovi, že mu chce dať zopár „kamarátskych“ rád. Išlo o to, aby sťažovateľ (prostredníctvom obhajcu) nepodával žiadne ďalšie sťažnosti proti postupu a rozhodnutiam orgánov činných v trestnom konaní a okresného súdu, keďže tým vznikajú problémy. Ďalej povedal, že ak sťažovateľ (prostredníctvom obhajcu) nepodá ďalšiu sťažnosť proti postupu a rozhodnutiam orgánov činných v trestnom konaní a okresného súdu, potom mu garantuje, že vyšetrovateľ do dvoch týždňov skončí vyšetrovanie a on ako sudca do jedného mesiaca rozhodne vo veci trestným rozkazom. Navyše viackrát zdôraznil, že sa veľmi ponáhľa, pretože má dovolenku, a že prišiel len kvôli sťažovateľovi. Po asi 20 minútach _____ spolu s asistentkou odišiel preč bez toho, aby sťažovateľovi oznámil, ako rozhodol o jeho žiadosti s tým, že v utorok mu bude doručené nešpecifikované uznesenie. Pred odchodom podal sťažovateľovi ruku s tým, že „*nech sa drží vo väzbe*“. Obhajca sťažovateľa v ďalšom poukázal na pochybenia v súvislosti s jeho upovedomením o výsluchu sťažovateľa určenom na 14. september 2017. Napokon vyslovil názor, že so zreteľom na neprípustné a neakceptovateľné správanie _____ k sťažovateľovi 14. septembra 2017 spočívajúce v poskytovaní právneho poradenstva, garantovaní termínov skončenia vyšetrovania a rozhodnutia súdu, ako aj prejudikovania rozhodnutia súdu vo vzťahu k uznaniu viny trestným rozkazom je nepochybné, že _____ prechováva nepriateľský (záporný) vzťah k sťažovateľovi, ktorý navonok prejavuje a označuje „*za kamarátsky*“. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ vzniesol námietku zaujatosti

Uvedené podanie bolo doručené okresnému súdu elektronicky 15. septembra 2017 o 17.38 h (na adresu _____) so sprievodným listom v znení: „*Dobrý deň, v prílohe predkladám podanie vo veci sp. zn. 1 Tp 22/2016. S úctou Mgr. Peter Troščák, advokát.*“

27. Z uznesenia okresného súdu č. k. 1 Tp 22/2016-253 z 18. septembra 2017 vyplýva, že žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby bola zamietnutá a nebol prijatý jeho sľub, ale ani jeho návrh na peňažnú záruku.

28. Zo sťažnosti z 2. októbra 2017 podanej proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 1 Tp 22/2016 z 18. septembra 2017 vyplýva, že pri porade konanej 14. septembra 2017 v poobedňajších hodinách sťažovateľ oznámil obhajcovi okolnosti a priebeh návštevy sudcu _____. V tejto súvislosti sa opakuje podstatný obsah podania obhajcu z 15. septembra 2017. Sťažovateľ zároveň poukazuje na to, že písomné vyhotovenie uznesenia mu bolo doručené až 29. septembra 2017, a preto je nepochybné, že konanie o jeho žiadosti o prepustenie z väzby podanej 21. augusta 2017 trvá ku dňu spísania sťažnosti približne 6 týždňov, v dôsledku čoho došlo k hrubému porušeniu jeho práva na urýchlené rozhodnutie o žiadosti o prepustenie z väzby. Okrem toho okresný súd sa nevysporiadal s námietkou zaujatosti, nezisťoval žiadne skutočnosti vzťahujúce sa k dôvodom prepustenia z väzby prostredníctvom výsluchu sťažovateľa, nijako neodôvodnil výrok o neprijatí peňažnej záruky, nevypočul osobu ponúkajúcu peňažnú záruku a nezaoberal sa možnosťou nahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka. Sťažovateľ dáva tiež do pozornosti, že v rámci krajského súdu v jeho trestnej veci o väzbe bol činný senát 4 Tpo, avšak o jeho poslednej sťažnosti rozhodol senát 2 Tpo v inom zložení, a to bez toho, aby na zmenu senátu (keďže stále ide o jednu a tú istú väzobnú trestnú vec) existovali zákonné dôvody, resp. dôvody predvídané rozvrhom práce krajského súdu na rok 2017. Nezákonosti senátu 2 Tpo nasvedčuje pravidlo pridelovania väzobných vecí upravené v časti II písm. B, bode 2, 2.3 (str. 27) rozvrhu práce krajského súdu na rok 2017, ktoré sťažovateľ cituje a dochádza k záveru, že zákonným senátom krajského súdu na rozhodovanie v jeho väzobnej trestnej veci je výlučne senát 4 Tpo.

29. Z predkladacej správy okresného súdu č. k. 1 Tp 22/2016-269 z 10. októbra 2017, adresovanej krajskému súdu, vyplýva, že spis bol na rozhodnutie o sťažnosti podanej sťažovateľom proti uzneseniu sp. zn. 1 Tp 22/2016 z 18. septembra 2017 predložený krajskému súdu 11. októbra 2017.

30. Z uznesenia krajského súdu č. k. 4 Tpo 19/2017-274 z 23. októbra 2017 vyplýva, že ním bola zamietnutá sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 1 Tp 22/2016 z 18. septembra 2017. Podľa názoru krajského súdu uznesenie okresného súdu je v súlade so zákonom. Sťažovateľ vedel o tom, že sa má dostaviť na úkony orgánov činných v trestnom konaní, teda aj na znalecký úkon na základe rozhodnutia súdu, no napriek tomu sa nedostavil a odmietol sa znaleckému dokazovaniu podrobiť. Je preto dôvodný predpoklad, že v prípade prepustenia z väzby bude sťažovateľ pokračovať v páchaní trestnej činnosti. Vzhľadom na postoj sťažovateľa, ako aj na závažnosť konania, pre ktoré je stíhaný, nie je možné prijatie písomného sľubu, ale ani peňažnej záruky.

31. Z uznesenia okresného súdu č. k. 1 Tp 22/2016-304 z 28. novembra 2017 vyplýva, že ním podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku sudca pre prípravné konanie okresného súdu JUDr. Bujňák nebol vylúčený z prejednávania trestnej veci sťažovateľa vedenej okresným súdom pod sp. zn. 1 Tp 22/2016. Podľa názoru okresného súdu výsluch sťažovateľa 14. septembra 2017 bol vykonaný zákonným spôsobom. Právo obvineného podávať sťažnosti je jeho zákonným právom, a preto sťažovateľa v žiadnom prípade nežiadal, aby sťažnosti nepodával. Povedal iba, že vec sa ťahá veľmi dlho, čo je zbytočné. Nemohol sťažovateľovi ani povedať, že vec vybaví trestným rozkazom, keďže obžaloba ešte ani v čase vydania uznesenia podaná nebola.

III.

32. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

33. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody, má právo podať návrh na začatie konania, v ktorom súd urýchlene rozhodne o zákonnosti pozbavenia jeho slobody a nariadi prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

34. Z hľadiska časovej postupnosti v konaniach vedených všeobecnými súdmi sa javí ako primárna námietka sťažovateľa, podľa ktorej okresný súd rozhodol o jeho žiadosti o prepustenie z väzby 18. septembra 2017 bez toho, aby predtým rozhodol o námietke sťažovateľa z 15. septembra 2017 smerujúcej proti zaujatosti sudcu . Túto zaujatosť videl sťažovateľ najmä v tom, že 14. septembra 2017 mu „kamarátsky“ radil nepodávať žiadne ďalšie sťažnosti, aby nevznikali priesťahy s tým, že ak nepodá ďalšiu sťažnosť, garantuje mu skončenie vyšetrovania do dvoch týždňov a ukončenie veci do jedného mesiaca trestným rozkazom.

35. Okresný súd s poukazom na to, že sudcovi 31. decembra 2017 zanikla funkcia sudcu, sa vo veci nevyjadril, lebo sa nedalo zabezpečiť stanovisko .

36. Krajský súd je v súvislosti s touto námietkou toho názoru, že sťažovateľ založil námietku (podľa jej obsahu) na procesnom postupe . O takejto námietke zaujatosti sa však vzhľadom na § 32 ods. 6 Trestného poriadku nekoná. Vyvodenie

nepriateľského (záporného) vzťahu z nesúvisiacich skutočností treba považovať len za snahu docieľiť, aby sa o takejto námietke zaujatosti rozhodovalo.

37. Súdne konanie v súvislosti s rozhodovaním o zákonnosti väzby musí poskytovať určité garancie procesnej povahy, ktoré sú vyjadrené v čl. 6 dohovoru. So zreteľom na to, že čl. 6 sa nevzťahuje na konanie o rozhodovanie o väzbe, procesné záruky tu uvedené nemožno bez ďalšieho uplatniť aj v prípade čl. 5 ods. 4 dohovoru, no určité základné procesné záruky sa musia poskytovať aj v konaní podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, i keď nemusia byť nutne rovnaké ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 6 dohovoru (II. ÚS 108/08, II. ÚS 266/13, II. ÚS 175/17).

38. Právo obvineného na nestranného sudcu ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru treba považovať nepochybne aj za súčasť konania o väzbe. Treba ho teda považovať za súčasť procesných práv obvineného aj podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, resp. čl. 17 ústavy. Povinnosťou všeobecných súdov je umožniť obvinenému uplatnenie práva na nestranného sudcu tak, aby sa zachoval jeho reálny obsah a zmysel. Inak by totiž toto právo nebolo možné považovať za reálne, ale iba za teoretické, resp. iluzórne. Výklad príslušných ustanovení dotknutých právnych predpisov musí byť preto taký, aby sa uplatnenie práva na nestranného sudcu v konaní o väzbe obvinenému reálne umožnilo (mutatis mutandis II. ÚS 116/2011, II. ÚS 266/2013, II. ÚS 175/2017).

39. Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti) a z hľadiska čl. 6 ods. 1 dohovoru ju možno posudzovať z rôznych hľadísk. Bežne sa rozlišuje nestrannosť subjektívna a nestrannosť objektívna. Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je preukázaný opak, čo však je zriedkavý prípad. Nestrannosť z hľadiska správania sudcu je vlastne nedostatok subjektívnej nezaujatosti, o ktorom svedčí správanie sudcu. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným

pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonáva. Práve tu sa uplatňuje teória zdania (*théorie des apparences*), podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán a predovšetkým obvineného (Piersack v. Belgicko, Delcourt v. Belgicko).

40. Podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku o námietke zaujatosti strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, alebo ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 4 alebo ak je dôvodom námietky len procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu v konaní, sa nekoná; to platí aj o námietke, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31.

41. Taká skutková okolnosť spočívajúca v postupe sudcu v konaní, ktorú treba považovať (v prípade, že by bola preukázaná) za nezákonnú alebo za svojvoľnú z dôvodu nejednoznačnosti či protirečivosti z hľadiska zákona, je spôsobilým skutkovým dôvodom na námietku zaujatosti (II. ÚS 153/08).

42. Pri aplikovaní už uvádzaných zásadných zovšeobecnení na daný prípad treba uviesť, že podľa obsahu námietky zaujatosti mal sudca v rámci výsluchu sťažovateľa 14. septembra 2017 tomuto okrem iného povedať, aby nepodával žiadne ďalšie sťažnosti, ktoré by spôsobili iba prieťahy, a potom mu garantuje skončenie vyšetrovania do dvoch týždňov a ukončenie veci do jedného mesiaca trestným rozkazom. V hypotetickej rovine možno uviesť, že takéto prehlásenie konajúceho sudcu (ak by zodpovedalo skutočnosti) by bolo potrebné celkom jednoznačne považovať za nezákonný postup, pretože takýmto výrokom by sudca ešte pred skončením prípravného konania prakticky otvorene prejudikoval svoj názor o vine obvineného. Takéto vyjadrenie sudcu je v priamom rozpore s ústavnou a zákonnou prezumpciou nevinu. Trestným rozkazom možno totiž rozhodnúť iba o uznaní viny, nie teda o oslobodení spod obžaloby.

43. V zásadnej rovine treba uviesť, že pokiaľ obvinený v námietke zaujatosti uvádza okolnosti znamenajúce protizákonný, resp. svojvoľný postup sudcu v konaní (napríklad vyjadrenie sudcovho názoru o vine obvineného), treba takúto námietku zaujatosti

považovať za spôsobilú námietku v zmysle § 32 ods. 6 Trestného poriadku, o dôvodnosti či nedôvodnosti ktorej sa preto musí zákonom predpísaným spôsobom konať a rozhodnúť.

44. V danej súvislosti sa ako významná javí aj skutočnosť, že uznesením okresného súdu č. k. 1 Tp 22/2016-304 z 28. novembra 2017 podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol o vlastnom nevyklúčení z prejednávania trestnej veci sťažovateľa vedenej okresným súdom pod sp. zn. 1 Tp 22/2016. Stalo sa tak až po právoplatnom ukončení konania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, a preto pochybenie, ku ktorému došlo, sa takýmto dodatočným uznesením nedalo napraviť. Okrem toho táto skutočnosť zjavne protirečí právnenému názoru krajského súdu, podľa ktorého vzhľadom na § 32 ods. 6 Trestného poriadku sa o námietke zaujatosti sťažovateľa nemalo konať, keďže bola založená na procesnom postupe .

45. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti krajský súd svojím uznesením sp. zn. 4 Tpo 19/2017 z 23. októbra 2017, ktorým nenapravil pochybenie okresného súdu, porušil základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj jeho právo na slobodu podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru v súvislosti s nerozhodnutím o námietke zaujatosti sudcu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tp 22/2016 (bod 1 výroku nálezu).

46. Podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Na základe citovaného ustanovenia ústavný súd zrušil uznesenie krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 19/2017 z 23. októbra 2017 (bod 2 výroku nálezu).

47. Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vec vrátiť na ďalšie konanie.

Napriek tomu, že ústavný súd po vyslovení porušenia označených práv sťažovateľa uznesenie krajského súdu zrušil, nepostupoval v ďalšom podľa citovaného § 56 ods. 3

písm. b) zákona o ústavnom súde. Odhliadnuc od skutočnosti, že sťažovateľ vrátenie vecí na ďalšie konanie nepožadoval, za rozhodujúcu okolnosť považoval ústavný súd tú skutočnosť, že sťažovateľ bol medzičasom uznesením okresného súdu sp. zn. 1 T 162/2017 zo 17. januára 2018 prepustený z väzby, pričom k realizácii prepustenia došlo 19. januára 2018. O väzbe možno totiž rozhodovať vždy iba s účinkami *pro futuro* (I. ÚS 88/04, I. ÚS 115/07, II. ÚS 108/08).

48. Vzhľadom na to, že ústavný súd vyslovil porušenie čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 19/2017 z 23. októbra 2017 v súvislosti s nerozhodnutím o námietke zaujatosti sudcu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tp 22/2016, nebolo už potrebné osobitne sa zaoberať ďalšími námietkami sťažovateľa smerujúcimi proti spôsobu jeho vypočutia sudcom 14. septembra 2017, nezisťovaniu skutočností vzťahujúcich sa k dôvodom prepustenia z väzby, neodôvodneniu výroku o neprijatí návrhu na zloženie peňažnej záruky, nevypočutiu osoby ponúkajúcej peňažnú záruku, nevysporiadaniu sa s možnosťou nahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, nesprávne mu zloženie senátu krajského súdu rozhodujúceho v opravnom konaní a nedostatočnému odôvodneniu uznesenia krajského súdu. Z rovnakého dôvodu nebolo potrebné zaoberať sa už ani namietaným porušením čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru. Obdobne stratila opodstatnenie požiadavka sťažovateľa na vyslovenie zákazu pokračovať v porušovaní jeho označených práv, ako aj požiadavka prikázať všeobecnému súdu bezodkladne ho prepustiť na slobodu, pretože (ako je to už uvedené) sťažovateľ bol medzičasom 19. januára 2018 prepustený z väzby.

49. Sťažovateľ ďalej namietal, že konanie o jeho žiadosti o prepustenie z väzby nebolo ani na okresnom súde, ale ani na krajskom súde dostatočne urýchlené. Na okresnom súde trvalo toto konanie od 31. augusta 2017 (keď bola žiadosť o prepustenie z väzby predložená prokurátorom okresnému súdu) až do 11. októbra 2017 (keď bol spis okresného súdu predložený krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti podanej proti uzneseniu okresného súdu). Konanie o žiadosti na okresnom súde preto trvalo podľa názoru sťažovateľa 41 dní. Považuje za nepravdepodobné, že by bola jeho žiadosť predložená

prokurátorom okresnému súdu až 5. septembra 2017, keďže príslušné oznámenie prokurátora je datované 31. augusta 2017, pričom prokurátor a okresný súd sídlia v rovnakej budove. Na krajskom súde trvalo opravné konanie od 11. októbra 2017 (keď bol spis krajskému súdu predložený) až do 10. novembra 2017 (keď bolo uznesenie krajského súdu doručené sťažovateľovi a jeho obhajcovi). Opravné konanie na krajskom súde trvalo teda 30 dní, avšak s tým, že krajský súd nerozhodol o sťažnosti v lehote piatich pracovných dní (§ 192 ods. 3 Trestného poriadku), keďže rozhodol 23. októbra 2017, teda až na 12. kalendárny deň, resp. na 8. pracovný deň od predloženia veci. Ustanovenie § 192 ods. 3 prvej vety Trestného poriadku treba aplikovať v spojení s § 72 ods. 1 Trestného poriadku so záverom, že lehota piatich pracovných dní sa vzťahuje na všetky typy rozhodovania o sťažnostiach proti rozhodnutiam o väzbe.

50. Podľa krajského súdu konanie o opravnom prostriedku na krajskom súde trvalo od 11. októbra 2017 do 10. novembra 2017, teda ani nie jeden mesiac. Z § 192 ods. 3 prvej vety Trestného poriadku vyplýva, že v lehote do piatich pracovných dní od predloženia veci na rozhodnutie sa musí rozhodovať iba o sťažnosti proti uzneseniu o nevzatí alebo o vzatí obvineného do väzby. V danom prípade však išlo o rozhodovanie o žiadosti o prepustenie z väzby, na čo sa citované ustanovenie nevzťahuje. Konanie na okresnom súde sa začalo až 5. septembra 2017 (keď bola žiadosť sťažovateľa predložená prokurátorom okresnému súdu) a skončilo sa 11. októbra 2017 (predložením spisu krajskému súdu na rozhodnutie o opravnom prostriedku). Celé konanie na okresnom súde preto trvalo 36 dní. K tomu treba uviesť, že uznesenie krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 18/2017 z 15. augusta 2017 (ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu sp. zn. 1 Tp 22/2016 z 29. júla 2017 o vzatí sťažovateľa do opätovnej väzby) bolo sťažovateľovi doručené 25. augusta 2017, avšak jeho obhajca ho prevzal až 6. septembra 2017 (hoci k dispozícii mu bolo už od 28. augusta 2017), a preto nemohla už 5. septembra 2017 (keď bola žiadosť o prepustenie z väzby predložená okresnému súdu) vzniknúť naliehavá potreba opätovne urýchlene preverovať zákonnosť držania sťažovateľa vo väzbe. Z tohto dôvodu trvanie konania na okresnom súde v rozsahu 36 dní sa nejaví byť zásadným porušením práva sťažovateľa na urýchlené rozhodnutie o väzbe.

O väzbe musí súd rozhodnúť urýchlene („*bref délai*“, „*speedily*“). Lehota začína podaním návrhu alebo žiadosti a končí vydaním konečného rozhodnutia súdu, prípadne doručením tohto rozhodnutia, ak sa rozhodlo v neprítomnosti obvineného. Neexistuje nijaká pevne ustanovená lehota, v ktorej by súd musel rozhodnúť. Či sa rozhodlo urýchlene, posudzuje sa podľa všetkých okolností prípadu. Spravidla však lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru (Bezicheri v. Taliansko, Sanchez – Reisse v. Švajčiarsko, II. ÚS 432/2013, II. ÚS 193/2014, II. ÚS 80/2015).

Z dôkazov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii, treba dospieť k záveru, že konanie na okresnom súde trvalo celkom 36 dní od predloženia žiadosti prokurátorom okresnému súdu 5. septembra 2017 do predloženia spisu krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti 11. októbra 2017. Tvrdenie krajského súdu, podľa ktorého bol spis okresnému súdu prokurátorom predložený až 5. septembra 2017 (nie teda 31. augusta 2017, keď je datovaný list prokurátora), treba považovať za prijateľné, lebo vyplýva z príslušnej dátumovej pečiatky podateľne okresného súdu. Nemožno preto súhlasiť so sťažovateľom tvrdiacim, že toto konanie trvalo 41 dní.

Vzhľadom na už citovanú konštantnú judikatúru považuje ústavný súd konanie o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na okresnom súde, ktoré trvalo 36 dní, za nesúladne s už definovanými princípmi. Na tomto závere nič nemení, sťažovateľom inak nespochybnené, tvrdenie predsedníčky krajského súdu, podľa ktorého až 6. septembra 2017 prevzal obhajca uznesenie krajského súdu potvrdzujúce opätovné vzatie sťažovateľa do väzby. Z uznesenia okresného súdu č. k. 1 Tp 22/2016-253 z 18. septembra 2017 totiž vôbec nevyplýva, že by dátum rozhodovania okresného súdu bol ovplyvnený okolnosťou, ktorú predsedníčka krajského súdu namieta.

Postupom okresného súdu preto došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj jeho práva na slobodu podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru v súvislosti s právom na urýchlené rozhodnutie o väzbe (bod 3 výroku nálezu).

51. Sťažovateľ požadoval priznanie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 1 500 € od okresného súdu ako satisfakciu za ujmu utrpenú pomalým rozhodovaním o jeho väzbe.

Ústavný súd považoval túto požiadavku za primeranú do výšky 500 € (bod 4 výroku nálezu). Vychádzal pritom z časového rozsahu zistených prierahov v konaní, zo zásady spravodlivosti, ako aj z charakteru trestnej činnosti. V prevyšujúcej časti, teda čo sa týka sumy 1 000 €, z dôvodov už uvedených sťažnosti nevyhoviel (bod 5 výroku nálezu).

52. Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tpo 19/2017 v súvislosti s právom na urýchlené rozhodnutie o väzbe nebolo možné sťažnosti vyhovieť. Rovnako nebolo možné vyhovieť ani požiadavke na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia od krajského súdu vo výške 1 500 € z dôvodu porušenia práva na urýchlené rozhodnutie o väzbe (bod 5 výroku nálezu).

Medzi účastníkmi konania je nesporné, že opravné konanie na krajskom súde trvalo 30 dní, teda neprekročilo hranicu jedného mesiaca. Sťažovateľ je však toho názoru, že krajský súd nerozhodol v lehote do piatich pracovných dní, ale až na 8. pracovný deň, teda v rozpore s § 192 ods. 3 a § 72 ods. 1 Trestného poriadku.

Podľa názoru ústavného súdu treba akceptovať ako ústavne konformný názor predsedníčky krajského súdu, podľa ktorého § 192 ods. 3 prvej vety Trestného poriadku na daný typ rozhodnutia nedopadá, pretože lehota piatich pracovných dní na rozhodnutie o riadnom opravnom prostriedku sa vzťahuje iba na prípady rozhodnutí o vzatí, resp. nevzatí obvineného do väzby. Samotný čl. 5 ods. 4 dohovoru v súvislosti s právom na urýchlené rozhodnutie o väzbe žiadnu konkrétnu lehotu neurčuje, čo však zákonodarcovi nebránilo priznať v súvislosti s rýchlosťou rozhodovania v opravnom konaní pri vzatí, resp. nevzatí do väzby obvinenému viac práv v porovnaní s právom vyplývajúcim z dohovoru.

53. Sťažovateľ požadoval náhradu trov právneho zastúpenia advokátom v sume 650,84 €.

Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľovi patrí odmena za štyri úkony právnych služieb v roku 2018 (prevzatie a príprava zastúpenia, sťažnosť, rozhovor so sťažovateľom

vo väzbe, replika na vyjadrenie predsedníčky krajského súdu) po 153,50 €, ako aj štyri režijné paušály po 9,21 €. Celková suma trov právneho zastúpenia sťažovateľa predstavuje sumu 650,84 € (bod 6 výroku nálezu).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozhodnutia.

54. Vzhľadom na čl. 133 časť vety pred bodkočiarkou ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. mája 2018